

ΑΡΧΑΪΚΗ ΕΠΟΧΗ

1. ΑΠΟΙΚΙΑΚΗ ΕΞΑΠΛΩΣΗ

(σχ. βιβλίο σελ. 42-44)

Αρχαϊκή εποχή ή Αρχαϊκά χρόνια: Είναι η περίοδος της αρχαίας ελληνικής ιστορίας που ακολουθεί τα γεωμετρικά χρόνια κι απλώνεται ως τις αρχές του 5^{ου} αιώνα. Η ονομασία προέρχεται κι εδώ από την τέχνη.

Τα σημαντικότερα γεγονότα της εποχής αυτής είναι:

- Ο δεύτερος (Β') ή Μεγάλος Αποικισμός
- Οι εσωτερικές κοινωνικές και πολιτικές αλλαγές
- Η οικονομική και πολιτιστική ανάπτυξη των ελληνικών πόλεων
- Η ανάπτυξη της Σπάρτης και της Αθήνας

Ο Β' ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΑΠΟΙΚΙΣΜΟΣ

Δεύτερος ελληνικός αποικισμός ονομάζεται η **μαζική και οργανωμένη μετανάστευση των Ελλήνων** από την ηπειρωτική Ελλάδα και τη Μ. Ασία προς τον **Εύξεινο Πόντο**, τις **ακτές της Μεσογείου** και κυρίως προς τη **Νότια Ιταλία** και τη **Σικελία**.

Η μετανάστευση αυτή **άρχισε από τα μέσα περίπου του 8^{ου} αι. π.Χ.** και συνεχίστηκε **ως το τέλος περίπου του 6^{ου} αι. π.Χ.**

Αίτια Β' ελληνικού αποικισμού:

- **Οικονομικά**
 - Έλλειψη καλλιεργήσιμης γης – Υπερπληθυσμός
 - Ανάγκη προμήθειας σιδηρομεταλλεύματος.
- **Πολιτικά**
 - Ανταγωνισμοί για την εξουσία μέσα στις ελληνικές πόλεις αναγκάζουν τους ηττημένους να αναζητήσουν νέο τόπο διαμονής.

Διαδικασία αποικισμού

- **Ο αποικισμός ήταν κρατική υπόθεση:** Η μητρόπολη (=η πόλη που έστελνε αποστολές αποικιών) κατάφερε με αυτό τον τρόπο να ανακουφιστεί από την αύξηση του πληθυσμού, να αποκτήσει εμπορικές βάσεις και να βρει νέες αγορές για τα προϊόντα της. Γι' αυτό και αναλάμβανε η ίδια την οργάνωση των αποικιών.
- **Επιλεγόταν προσεκτικά ο τόπος** όπου θα ιδρύοταν η αποικία. Έπρεπε:
 - να έχει εύφορη γη για καλλιέργεια
 - να επικοινωνεί εύκολα από τη θάλασσα με τη μητρόπολη.
 - να έχει φυσική οχύρωση

Πριν ιδρυθεί η αποικία ζητούσαν συνήθως από κάποιο μαντείο να υποδείξει τον πιο κατάλληλο τόπο για αποικισμό.

- Η μητρόπολη όριζε έναν αρχηγό της αποστολής, τον **οικιστή** (που συνήθως ανήκε σε αριστοκρατικό γένος).
- Οι άποικοι έπαιρναν από το βωμό της μητρόπολης, **το ιερό πυρ**, που συμβόλιζε το δεσμό της αποικίας με τη μητρόπολη.
- Στην τελετή αναχώρησης συμμετείχαν όλοι οι κάτοικοι συγκινημένοι.
- **Η αποικία διατηρούσε στενούς δεσμούς(οικονομικούς και πολιτιστικούς) με τη μητρόπολή της.** Οι άποικοι είχαν τον ίδιο τρόπο ζωής και την ίδια συνήθως πολιτική και κοινωνική οργάνωση με τη μητρόπολη. Έστελναν εκπροσώπους στις μεγάλες θρησκευτικές εορτές και, όταν μία από τις δύο κινδύνευε, η άλλη θεωρούσε υποχρέωσή της να τη βοηθήσει με οποιοδήποτε τρόπο. **Πολιτικά όμως η αποικία ήταν ανεξάρτητη**, ένα ανεξάρτητο κράτος που ακολουθούσε τη δική της πορεία.

Περιοχές αποικισμού και οι κυριότερες αποικίες

- Χαλκιδική –Θράκη (Ολυνθος [αποικία Χαλκιδέων], Ποτίδαια [αποικία Κορίνθου])
- Εύξεινος Πόντος (Σινώπη, Τραπεζούντα, Ηράκλεια, Βυζάντιο [αποικία των Μεγαρέων])
- Ακτές Μεσογείου (Ναύκρατη, Κυρήνη [αποικία της δωρικής Θήρας], Μασσαλία [αποικία Φωκαέων])

- Νότια Ιταλία (Κρότωνας και Τάραντας [αποικίες των Αχαιών της Πελοποννήσου], Σύβαρη, Ελέα, [αποικία της Σπάρτης], Κύμη [αποικία των Ευβοέων], Ρήγιο). Τόσες ήταν οι ελληνικές αποικίες ώστε η περιοχή ονομάστηκε «Μεγάλη Ελλάδα».
- Σικελία (Ακράγαντας, Συρακούσες [αποικία της Κορίνθου])

[Δεν ιδρύθηκαν ελληνικές αποικίες στις ανατολικές ακτές της Μεσογείου, επειδή εκεί κυριαρχούσαν την εποχή εκείνη οι Ασσύριοι, ούτε στο δυτικό τμήμα των βορειοαφρικανικών παραλίων, όπου κυριαρχούσε η φοινικική αποικία Καρχηδόνα. Οι Καρχηδόνιοι είχαν κρατήσει ακόμη το νότιο τμήμα των παραλίων της Ισπανίας, τα νησιά Σαρδηνία και Κορσική καθώς και το ΒΔ τμήμα της Σικελίας].

Συνέπειες- αποτελέσματα του β' ελληνικού αποικισμού

- **Οικονομική και εμπορική ανάπτυξη**
 - Κυκλοφορούν περισσότερα προϊόντα ανάμεσα στις ελληνικές πόλεις ή ανάμεσα στις ελληνικές πόλεις και στους άλλους λαούς, που ζούσαν στο χώρο των αποικιών.
 - Δημιουργούνται σταθεροί χώροι αγοροπωλησίας προϊόντων (αγορές)
 - Αρχίζει η χρήση του νομίσματος για τη διευκόλυνση των συναλλαγών
 - Δημιουργείται μια νέα κοινωνική τάξη πλουσίων, που κατέχει όχι γη, αλλά χρήμα (έμποροι, βιοτέχνες, πλοιοκτήτες) που γρήγορα αρχίζει να διεκδικεί πολιτικά δικαιώματα από τους ευγενείς και έπαιξε πρωταρχικό ρόλο στις πολιτικές αλλαγές που ακολούθησαν.
- **Ευρεία κυκλοφορία και χρήση μετάλλων** → δημιουργούνται έτσι σχετικά επαγγέλματα
- **Επαφή και γνωριμία με άλλους πολιτισμούς** → διεύρυνση πνευματικού ορίζοντα και αλλαγή τρόπου ζωής των Ελλήνων.

Αποικίες Ελλήνων